

Dosarul nr. 2ra-1041/2022
2-21119757-01-2ra-02082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Vicol Ion și Ministerul
Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vicol Ion
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 august 2021, Vicol Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălțării
dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, repararea
prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data 15 iunie 2018 de către colaboratorii
Direcției nr. 3 Investigare Fraude Economice a INI al Inspectoratului General de
Poliție, a fost efectuată procedura de cercetare la fața locului în mun. Xxx și
întocmită o listă a pieselor auto uzate, care ulterior au fost recunoscute drept corpuri
delicte.

Respectiv, la data de 17 iunie 2019, a fost întocmit procesul-verbal nr.221/19
din 17 iunie 2019, privind contravenția prevăzută de art. 265 din Codul
contravențional, care a fost expediat pentru examinare instanței de judecată.

Deși procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 221/19 din 17 iunie 2019 a
fost înaintat instanței de judecată pentru examinare, până la momentul adresării
cererii în judecată, nu a fost pronunțată o hotărâre definitivă.

În temeiul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului cauza
contravențională în care este implicat este calificată ca fiind penală.

Consideră reclamantul că tergiversarea examinării cauzei contravenționale din
momentul efectuării primei acțiuni procesuale și anume din 15 iunie 2018 și până la

depunerea cererii de chemare în judecată, constituie circa 38 luni.

Astfel, nu există motive imputabile reclamantului în vederea tergiversării procesului contravențional.

Consideră reclamantul că instanța de judecată a încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei, iar criteriile de apreciere și admisibilitate a cauzei se subscriu perfect în prevederile jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Cauza contravențională în principiu nu este de o complexitate deosebită, toate probele au fost prezentate inițial și nu este un volum excesiv, nefiind antrenat un număr mare de participanți, iar expertiza a fost realizată în termeni optimi.

Consideră reclamantul că s-a comportat cu bună-credință în procesul examinării cauzei, însă acțiunile procesuale au fost executate în termeni excesivi din cauza organizării defectuoase a sistemului judecătoresc, iar interesul reclamantului în obținerea unei soluții irevocabile este unul sporit.

Prin urmare, reclamantul pretinde că instanțele naționale de judecată au încălcat termenul imperativ stabilit de Codul contravențional.

Solicită reclamantul constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, încasarea din contul statului a prejudiciului moral în mărime 25 000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată sub formă de asistență juridică în mărime de 3 500 de lei.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2021, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vicol Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, repararea prejudiciului moral.

A fost constatat încălcarea dreptului lui Vicol Ion la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale privind învinuirea lui Vicol Ion în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 din Codul contravențional.

A fost încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Vicol Ion, suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, precum și suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Vicol Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu menținerea hotărârii din 03 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că există temei legal pentru acordarea din contul statului în beneficiul Vicol Ion a compensației prejudiciului moral, în condițiile instituite de Legea nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Totodată, Colegiul a relevat că la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, prima instanță a ținut cont, în principal, de durata procedurii și de impactul pe care l-au avut aceste proceduri pentru partea reclamantă și de temeiul ce a generat prelungirea termenului de examinare a cauzei contravenționale or, cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu

trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Respectiv, pretențiile reclamantului Vicol Ion, privind încasarea prejudiciului moral sunt parțial fondate, iar suma de 10 000 de lei încasată cu titlu de prejudiciu moral reprezintă o sumă echitabilă, reală și corespunde suferințelor cauzate prin tergiversarea examinării cauzei contravenționale în care ultimul are calitate de contravenient.

La 09 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Vicol Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii (f.d.1-11, vol. II). Ulterior, la 17 octombrie 2022, avocatul Savva Alexandru în interesele lui Ion a depus cerere prin care a completat motivele recursului.

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

A subliniat că prejudiciul pretins spre încasare, urmează să fie proporțional sumelor dispuse spre încasarea de CEDO, atât și de practica națională de aplicare a dreptului în acest sens. La stabilirea mărimii prejudiciului moral care urmează să fie dispus spre încasare, Vicol Ion solicită să se ia în considerație principiul general al echității și faptul că suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CEDO în cauze similare.

La 12 septembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii (f.d. 18-21, vol. II).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 08 iunie 2022.

La 18 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 207), însă confirmarea recepționării deciziei nu se regăsește la materialele cauzei.

Astfel, Colegiul constată că, recursul depus de Vicol Ion la 09 iunie 2022, și recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 12 septembrie 2022, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

La 02 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depuse de Vicol Ion, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 15, vol. II).

La 16 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 24, vol. II).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Vicol Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Vicol Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh